

Slovenská klíma, transformácia a Green Deal 2023

Mgr. Tomáš Chabada, Ph.D., PhDr. Jan Krajhanzl, Ph.D., Mgr. Zdeňka Lechnerová,
Mgr. et Mgr. Tomáš Protivínský, Mgr. Ing Tereza Modráková, Bc. Anna Tabášková

2050
INSTITUT

O výskume Slovenská transformácia 2023

Stručne úvodom

Projektom Slovenská klíma, transformácia a Green Deal 2023 nadväzujeme na výskum Slovenská klíma 2022. Cieľom rozsiahleho reprezentatívneho výskumu realizovaného na vzorke 2 084 opýtaných bolo podrobne popísať, ako slovenská verejnosť vníma transformáciu k nízkouhlíkovej ekonomike, dekarbonizáciu či Európsku zelenú dohodu.

V tomto priebežnom výskumnom reporte predstavujeme prvú časť výsledkov z nášho výskumu. Zistíte v ňom, ako sa Slováci a Slovenky vzťahujú k zásadným otázkam ochrany klímy a ako podporujú jednotlivé opatrenia z tejto oblasti. Predstavíme ako slovenská verejnosť vníma Európsku zelenú dohodu, čo si obyvatelia myslia o jej budúcnosti či aké dopady podľa nich bude mať na rôzne oblasti života a spoločnosti. Zameriame sa aj na otázky, ktoré nám pomáhajú porozumieť slovenskej verejnej mienke v širších súvislostiach. Ponúkne tiež prehľad znalostí týkajúcich sa klimatickej zmeny ako aj obsahu Európskej zelenej dohody.

Druhú časť výsledkov, založenú na pokročilých štatistických metódach, predstavíme slovenskému publiku na jeseň.

Doterajší harmonogram projektu

január 2023: dizajn výskumu

február 2023: výber výskumnej agentúry

marec 2023: príprava a konzultácie dotazníku

apríl 2023: pilotné testovanie dotazníku, hlavný zber dát

máj až jún 2023: kontrola dát, štatistické analýzy

jún 2023: interpretácia výsledkov, príprava a zverejnenie priebežného výskumného reportu

PodĎakovanie

Naša veľká vďaka patrí všetkým, ktorí nám pri príprave výskumu a dizajne dotazníku venovali svoj čas a prispeli svojimi cennými nápadmi a komentármi.

Predstavenie výskumného tímu

Institut 2050

Výskum realizovalo výskumné a komunikačné centrum Institut 2050. Jeho poslaním je porozumieť rôznym skupinám verejnosti, a vedieť ich podporiť v ochrane prírody a životného prostredia.

Realizujeme preto výskumy verejnej mienky a designujeme komunikačné stratégie, ktoré rozširujú naše znalosti o tom, ako stavať mosty medzi environmentálnymi témami a pestrým spektrom cieľových skupín.

Reprezentatívne výskumy realizované Inštitutom 2050:

- > Energetické profily slovenských domácností 2023
- > Energetické profily českých domácností 2022
- > Česká (ne)transformace 2022
- > Slovenská klíma 2022

Členovia výskumného tímu

Mgr. Tomáš Chabada, Ph.D., environmentálny sociológ: dizajn a príprava dotazníku; metodológia, garancia, supervízia a kontroly zberu dát; dizajn pre Latent Class Analysis; porovnávacie analýzy; interpretácie dát; kontroly výstupov; prezentácia projektu; spolupráca s médiami.

PhDr. Jan Krajhanzl, Ph.D., sociálny a environmentálny psychológ, špecialista na komunikáciu: dizajn a príprava dotazníku; konzultácie k zberu dát; faktorové analýzy; dizajn pre Latent Class Analysis; interpretácie dát; interpretácie dát; kontroly výstupov; prezentácia projektu; spolupráca s médiami.

Mgr. Zdeňka Lechnerová, sociologička: kontroly zberu dát; deskriptívne analýzy; tvorba grafov.

Mgr. et Mgr. Tomáš Protivínský, dátový analytik: štatistické prepočty Latent Class Analysis.

Mgr. Ing. Tereza Modráková a Bc. Anna Tabášková: kontrola audionahrávok z rozhovorov.

Popis výskumnej vzorky #1

Zber dát realizovala na základe výskumnej metodiky dodanej autorským tímom výskumná agentúra FOCUS. Pilotné testovanie dotazníku prebehlo od 31. 3. do 4. 4. 2023, hlavný zber od 14. 4. do 27. 4. 2023. Finálna reprezentatívna vzorka predstavuje odpovede od 2 084 Slovákov a Sloveniek. Formou on-line dopytovania (metóda CAWI) bolo realizovaných 1 503 platných vyplnených dotazníkov a formou osobného dopytovania za pomoci tabletu (metóda CAPI) vykonali anketári a anketárky 581 platných rozhovorov.

POHLAVIE	Zastúpenie vo výskume	Zastúpenie po vážení	Zastúpenie v SR
muži	47,0 %	48,1 %	48,5 %
ženy	53,0 %	51,9 %	51,5 %

VEK	Zastúpenie vo výskume	Zastúpenie po vážení	Zastúpenie v SR
15-20 rokov	6,1 %	6,7 %	6,9 %
21-27 rokov	8,7 %	9,5 %	9,3 %
28-35 rokov	13,8 %	14,2 %	13,8 %
36-45 rokov	18,6 %	19,5 %	19,2 %
46-55 rokov	17,3 %	16,2 %	16,2 %
56-65 rokov	16,3 %	15,2 %	15,7 %
66 rokov +	19,1 %	18,7 %	19,0 %

POUŽÍVÁNIE INTERNETU	Zastúpenie vo výskume	Zastúpenie po vážení	Zastúpenie v SR
aspoň niekedy	86,9 %	89,0 %	89,1 %
nepoužíva nikdy	13,2 %	11,0 %	10,9 %

Pre dosiahnutie **vysokej reprezentativity** boli účastníci výskumu vybraní nielen podľa bežného **kvótného výberu** (pohlavie, vek, vzdelanie, veľkosť miesta bydliska, kraj, príjem, intenzita používania internetu), ale tiež na základe **vzájomných kombinácií kvót** (vzdelanie vs. vek, veľkosť miesta bydliska vs. pohlavie, vek a vzdelanie). Získaná vzorka bola následne dovažovaná a to aj podľa účasti a voličskej preferencie v posledných parlamentných voľbách.

Podľa porovnania s aktuálnymi dátami Štatistického úradu SR (detailne v tabuľkách) je reprezentatívna pre populáciu Slovenskej republiky vo veku od 15 rokov.

VZDELANIE	Zastúpenie vo výskume	Zastúpenie po vážení	Zastúpenie v SR
základné alebo bez vzdelania	13,1 %	15,4 %	16,2 %
SŠ bez maturity	22,4 %	23,3 %	24,0 %
SŠ s maturitou	39,5 %	36,9 %	36,9 %
Vysokoškolské	25,1 %	24,4 %	22,9 %

VEĽKOSŤ MIESTA BYDLISKA	Zastúpenie vo výskume	Zastúpenie po vážení	Zastúpenie v SR
do 999 obyvateľov	14,4 %	15,4 %	15,2 %
1 000 - 1 999 obyv.	15,1 %	14,8 %	14,8 %
2 000 - 4 999 obyv.	16,5 %	15,8 %	15,8 %
5 000 - 19 999 obyv.	17,2 %	16,5 %	16,7 %
20 000 - 99 999 obyv.	24,2 %	24,5 %	24,5 %
100 000 a viac obyv.	12,6 %	13,1 %	13,0 %

Popis výskumnej vzorky #2

Pre zaistenie vysokej kvality dát sme uskutočnili niekoľko **nadštandardných kontrol dát**. V prípade CAPI vzorky sa jednalo o kontrolné počúvanie audionahrávok z realizovaných rozhovorov (tri vybrané otázky); CAWI dotazník obsahoval tri otázky na testovanie pozornosti respondentov. Podmienkou pre uznanie platnosti dotazníku bolo splnenie časového limitu (zvlášť stanovené pre CAPI a CAWI), na ktorého základe sme vyradili dotazníky vyplnené príliš rýchle.

Z jednej obce nebolo nazbieraných viac ako 5 % výskumného vzorku (limit samostatne stanovený pre CAWI aj CAPI vzorku), v prípade Bratislavy bol limit 15 %, v prípade Košíc 10 %.

Ešte poznámka k textu výskumnej správy: pri každej otázke uvádzame počet respondentov, ktorí na danú batériu otázok odpovedali. Položky sú vo väčšine grafov zoradené podľa priemeru.

KRAJ	Zastúpenie vo výskume	Zastúpenie po vážení	Zastúpenie v SR
Bratislavský	11,2 %	12,9 %	13,1 %
Trnavský	10,6 %	10,5 %	10,5 %
Trenčiansky	11,5 %	10,9 %	10,8 %
Nitriansky	11,3 %	12,8 %	12,8 %
Žilinský	13,5 %	12,7 %	12,7 %
Banskobystrický	11,6 %	11,7 % +	11,6 %
Prešovský	+ 15,6 %	14,4 % +	14,4 %
Košický	14,7 %	14,1 %	14,1 %

PRÍJEM	Zastúpenie vo výskume	Zastúpenie po vážení	Zastúpenie v SR
do 500 EUR	21,1 %	23,3 %	23,4 %
501 - 700 EUR	20,3 %	29,6 %	29,7 %
701 - 900 EUR	23,9 %	23,7 %	23,7 %
nad 901 EUR	34,7 %	23,3 %	23,2 %

ÚČAŠŤ VO VOĽBÁCH DO NR SR 2020	Zastúpenie vo výskume	Zastúpenie po vážení	Zastúpenie v SR
áno	82,4 %	66,9 %	65,8 %
nie	17,6 %	33,5 %	34,2 %

VOLENÁ STRANA VO VOĽBÁCH 2020	Zastúpenie vo výskume	Zastúpenie po vážení	Zastúpenie v SR
OL'ANO	22,6 %	24,9 %	25,0 %
SMER-SD	19,8 %	18,2 %	18,3 %
SME RODINA	13,8 %	8,2 %	+ + 8,2 %
ĽSNS	5,8 %	7,8 %	+ 8,0 %
PS/SPOLU	7,2 %	7,2 %	7,0 %
SaS	8,0 %	6,2 %	6,2 %
ZA ĽUDÍ	4,5 %	5,8 %	+ 5,8 %
KDH	5,4 %	4,6 %	4,7 %
+ MKO-MKS	1,5 %	3,6 %	3,9 %
SNS	2,9 %	3,4 %	3,2 %
Dobrá voľba	2,7 %	3,1 %	+ 3,1 %
Vlast'	2,9 %	2,9 %	2,9 %
Most - Híd	1,2 %	2,4 %	2,1 %

The background is a light gray gradient with various abstract patterns. In the top left, there is a sun-like icon with radiating lines. Diagonal lines and small plus signs are scattered across the upper half. On the right side, there are wavy, concentric lines and a large, semi-transparent blue circle. In the bottom right corner, there is a grid of small white dots and a pinkish-red square with a white diamond inside. The title 'Kontext verejnej mienky' is centered in a bold, dark blue font.

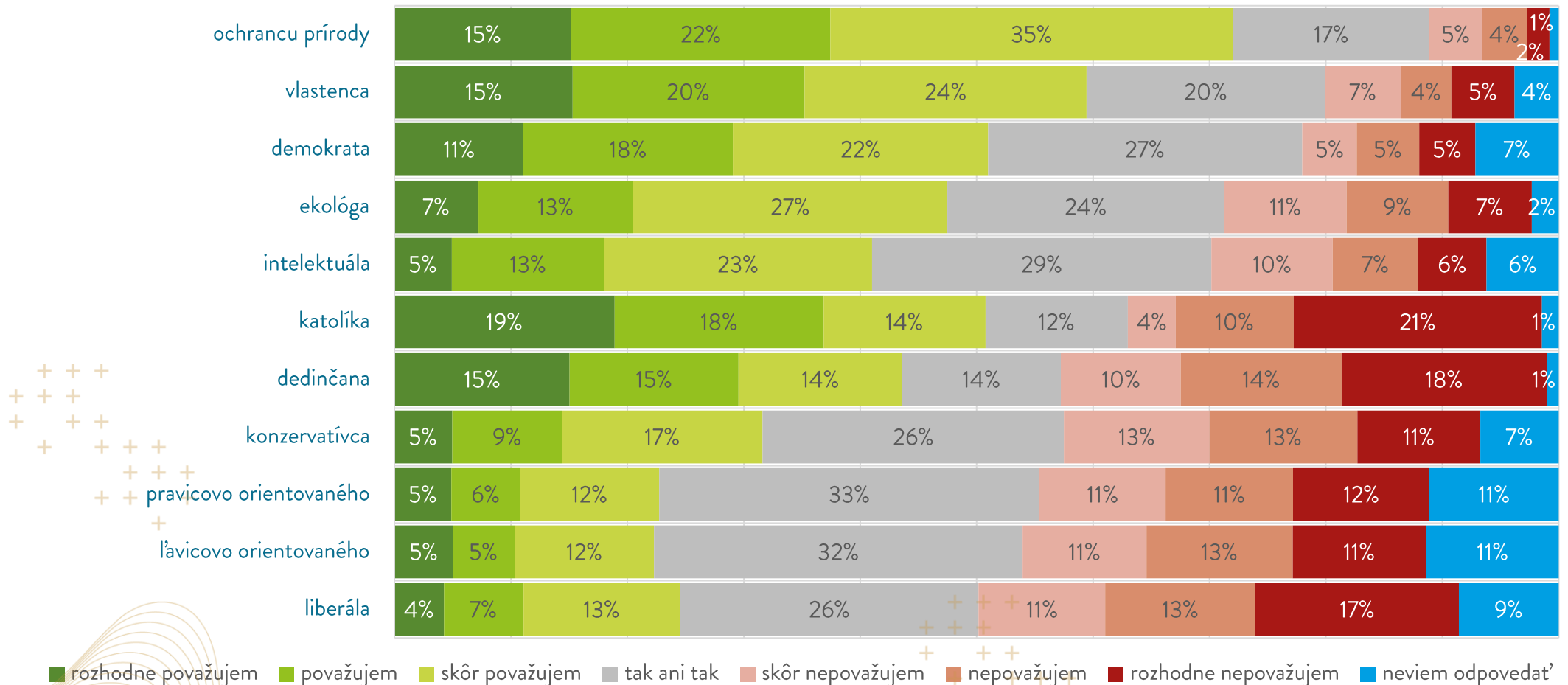
Kontext verejnej mienky

Ochrancovia prírody, vlastenci, demokrati, katolíci

Za koho sa obyvatelia Slovenska považujú?

Slováci a Slovenky najčastejšie sami seba považujú za ochrancov prírody (72 %) a vlastencov (59 %). Tesná väčšina sa považuje za demokratov (51 %) a katolíkov (51 %). Menej občanov sa považuje za ekológov (47 %), dedičanov (44 %) či intelektuálov (41 %).

K identitám spojeným s politickou orientáciou sa slovenská verejnosť stavia rezervovane, najviac zastúpenou je konzervatívna (32 %).

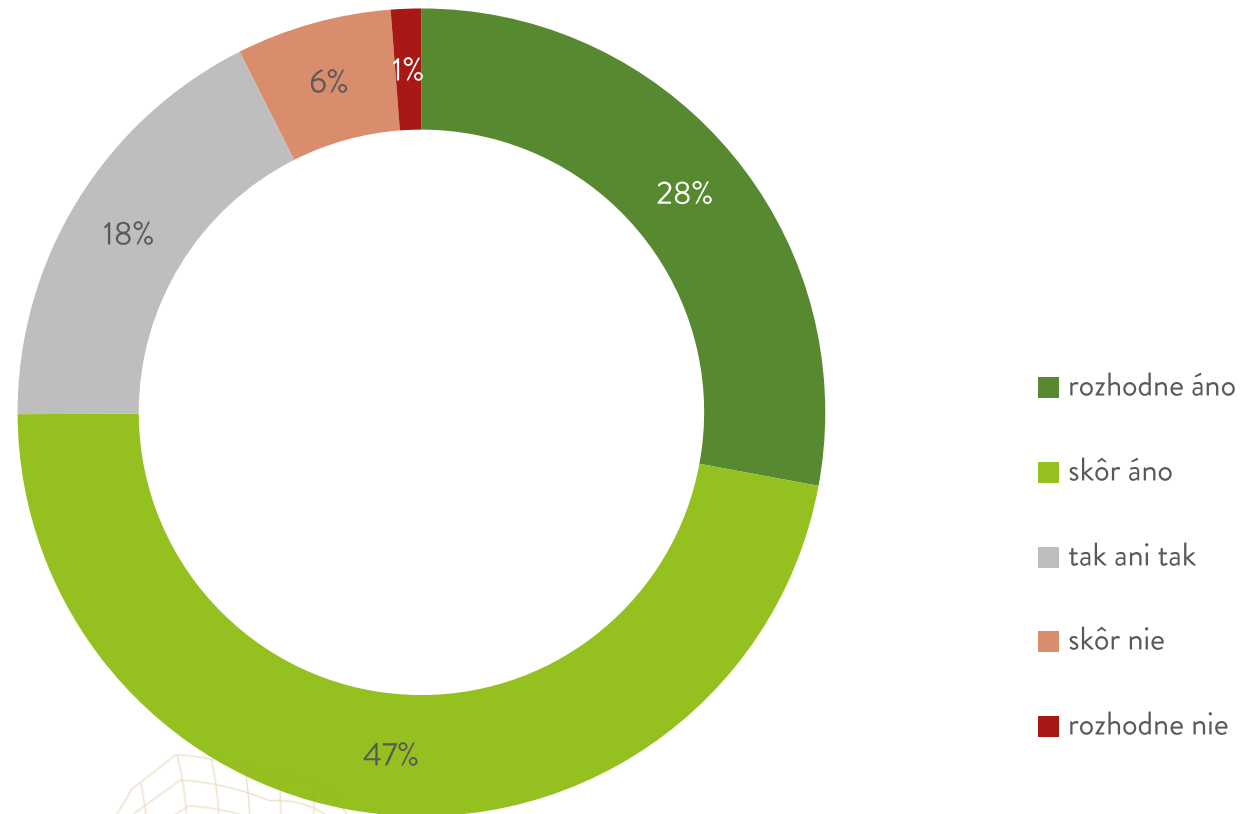

Do akej miery sami seba považujete či nepovažujete za....

Myšlienky ochrany prírody sú slovenskej verejnosti blízke

Ako sa Slováci a Slovenky vzťahujú k myšlienkam ochrany prírody a životného prostredia?

Myšlienky ochrany prírody a životného prostredia sú blízke trom štvrtinám obyvateľov, pričom pre viac ako štvrtinu sú rozhodne blízke a pre necelú polovicu skôr blízke. Neutrálne sa k nim stavia necelá pätina, za blízke ich nepovažuje len 7 % verejnosti. Tieto postoje sa javia byť veľmi stabilné, v porovnaní s predošlým výskumom Slovenská klíma 2022 sa výsledky odlišujú iba minimálne.

Sú alebo nie sú Vám blízke myšlienky ochrany prírody a životného prostredia?

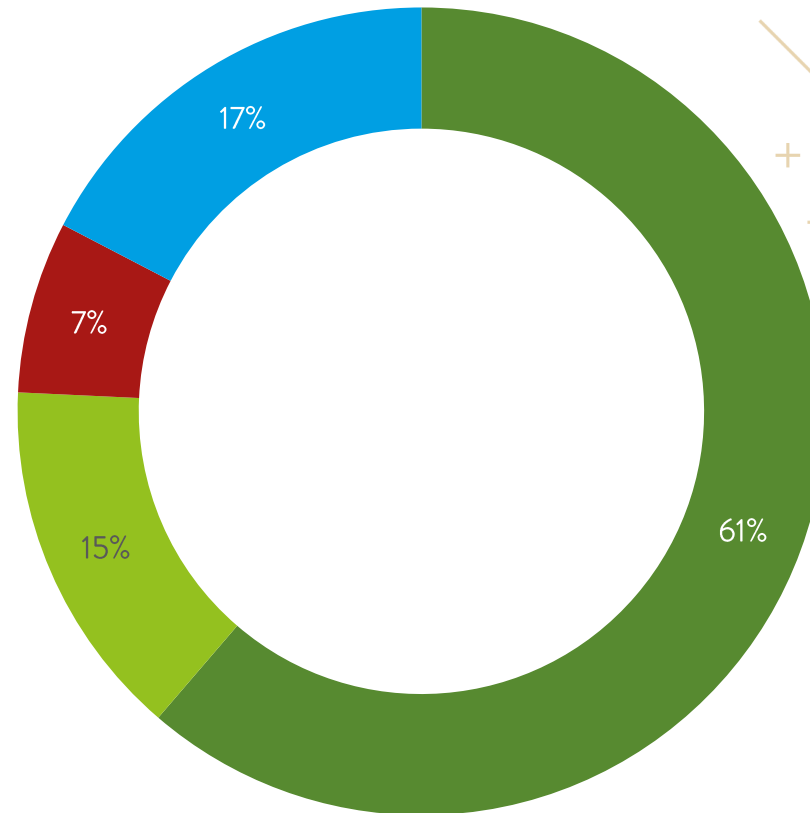
The background is a light gray gradient with various abstract elements: a sun-like shape in the top left, diagonal lines, a wavy line, a green triangle, a blue horizontal bar, a brown semi-circle, a grid of dots in the bottom right, and a pink diamond shape. Numerous small gray plus signs are scattered throughout.

Zmena klímy

Podľa väčšiny zmena klímy už prebieha, popiera ju málokto

Ako sa slovenská verejnosť vyjadruje k otázke existencie zmeny klímy?

Šesť z desiatich Slovákov a Sloveniek sa zhodne na tom, že globálna zmena klímy momentálne prebieha. Ďalších 15 % si myslí, že zatiaľ neprebieha, ale nastane v budúcnosti a 7 % zastáva názor, že ku globálnej zmene nikdy nedôjde. Až 17 % obyvateľov však k tejto základnej otázke nedokáže zaujať stanovisko a volí vyhýbavú odpoveď.

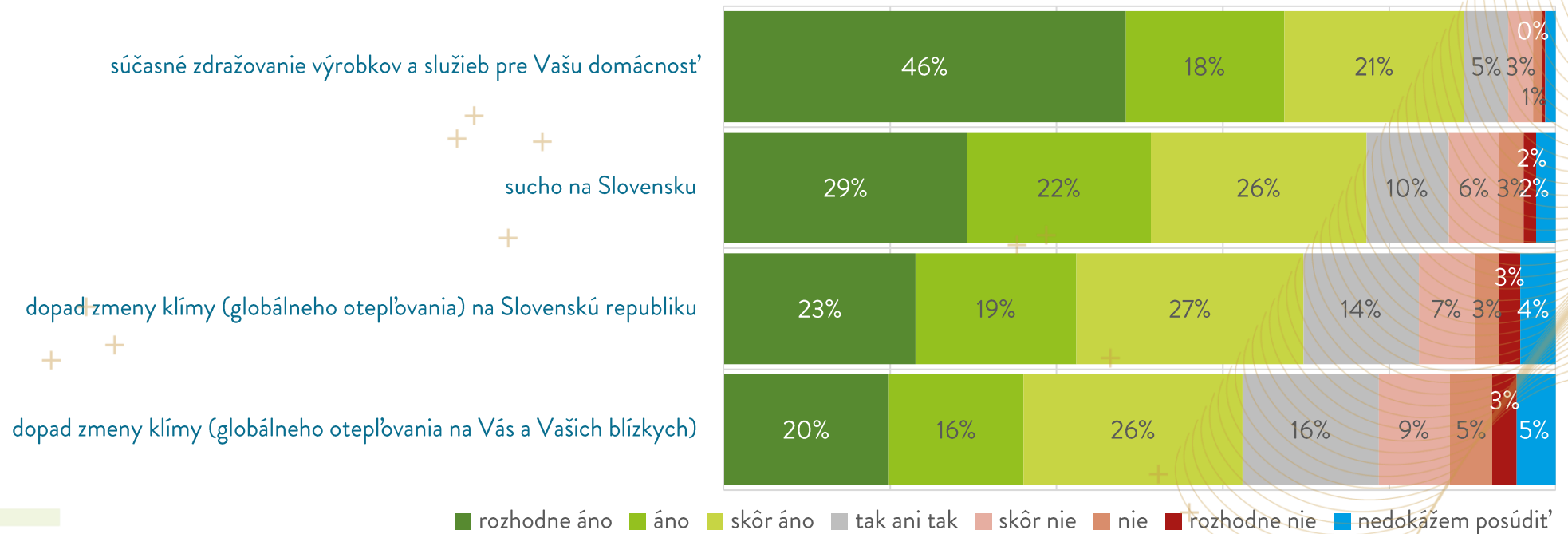
- Globálna zmena klímy už prebieha.
- Globálna zmena klímy teraz neprebieha, ale nastane v budúcnosti.
- Ku globálnej zmene klímy vôbec nedôjde.
- Neviem, nedokážem odpovedať.

Ktoré z nasledujúcich tvrdení o globálnej zmene klímy je najbližšie Vašmu názoru?

Závažné problémy: zdražovanie, sucho a dopady zmeny klímy

Predstavujú dopady zmeny klímy podľa Slovákov a Sloveniek závažný problém? Ako hodnotia ďalšie problémy?

Všetky z uvedených problémov považuje za závažné väčšina slovenskej verejnosti. Sucho na Slovensku takto vníma 77 % obyvateľov, dopady zmeny klímy na Slovensko 70 % a dopady zmeny klímy na nich samotných a ich blízkych 62 %. Najviac Slovákov a Sloveniek, až 85 %, považuje za závažný problém súčasné zdražovanie výrobkov a služieb pre ich domácnosti.

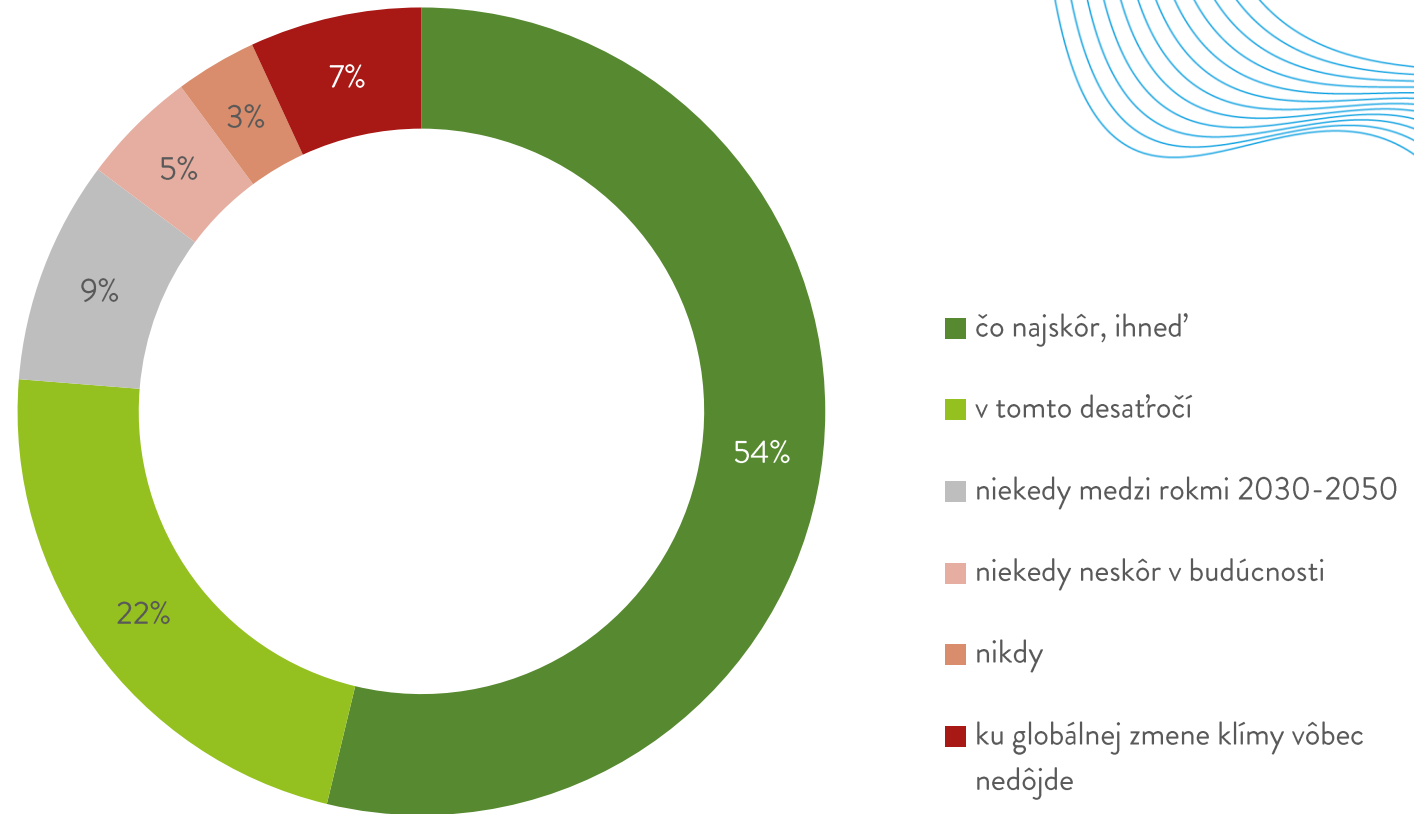

Predstavuje alebo nepredstavuje situácia na Slovensku v týchto oblastiach závažný problém?

Zmenu klímy musíme riešiť čo najskôr

Kedy je podľa slovenskej verejnosti potrebné riešiť problémy klimatickej zmeny?

Podľa Slovákov a Sloveniek riešenie problémov zmeny klímy **nemôžeme odkladať**. Potrebu ich riešiť ihneď vyjadrilo 54 %, podľa ďalších 22 % by sa tak malo diať ešte v tomto desaťročí. Naopak len 10 % si myslí, že tento problém nemusíme riešiť nikdy alebo, že ku klimatickej zmene nikdy nedôjde. **V porovnaní s vlaňajškom sa vnímanie akútnosti riešenia tohto problému predsa len o trochu znížilo.**

V akom časovom horizonte je podľa Vás potrebné riešiť problémy klimatickej zmeny?

Slabá informovanosť o zmene a ochrane klímy

Čo vedia obyvatelia Slovenska o zmene klímy a jej ochrane?

Miera informovanosti slovenskej verejnosti je naprieč rôznymi otázkami v týchto oblastiach veľmi nízka. Viac ako polovica odpovedala správne iba na jedinú z nich. Naprieč rôznymi otázkami vidíme veľké množstvo odpovedí „neviem“, čo naznačuje, že **obyvatelia nedostatok informácií sami vnímajú**. Pri časti tvrdení sú výrazne zastúpené chybné odpovede, ktoré odhaľujú niektoré široko rozšírené mýty.

Zmena globálnej teploty za posledných 100 rokov je väčšia ako za posledných 1000 rokov.

Všetky plyny v atmosfére sú skleníkovými plynmi.

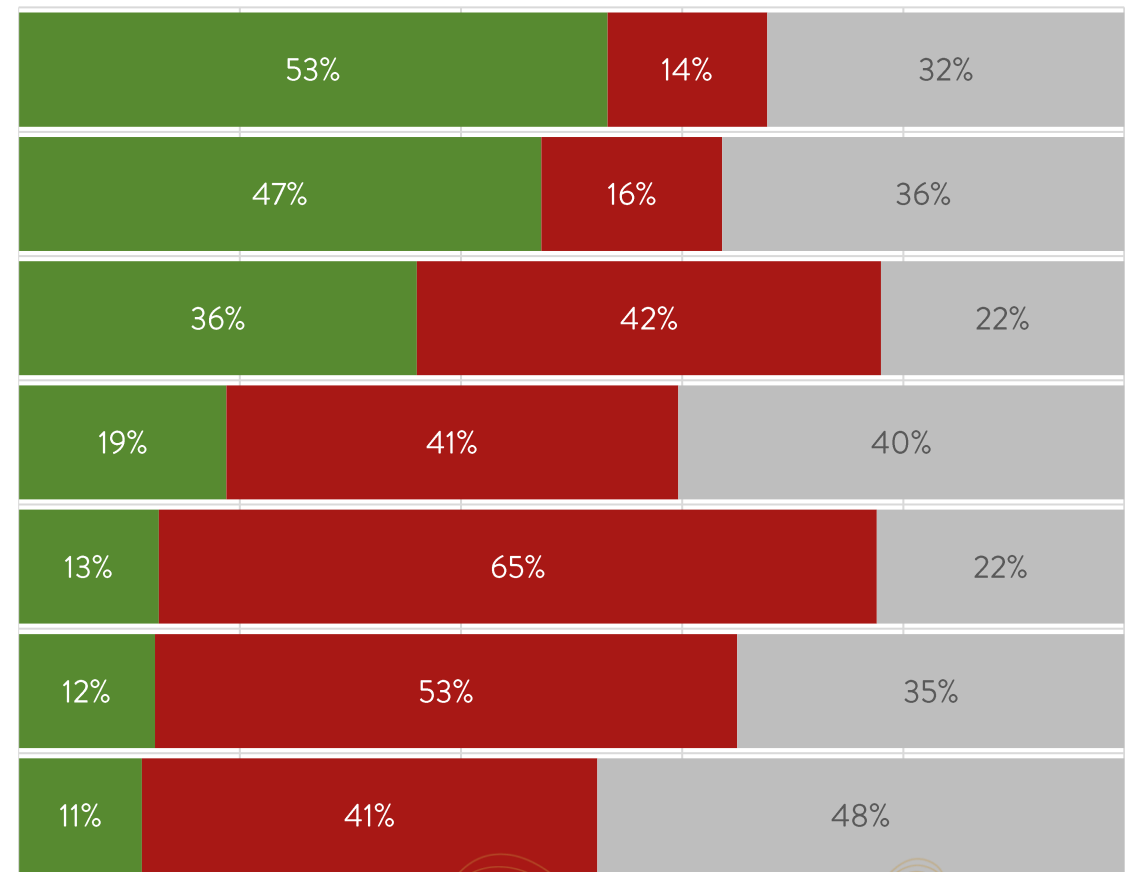
Pre zastavenie zmeny klímy by stačilo vysádzať veľa stromov.

Obnoviteľné zdroje, ktoré berú energiu zo slnka, vetra, vody, v posledných rokoch výrazne zlacneli.

Diera v ozónovej vrstve prispieva k zmene klímy.

Slovenská republika sa otepľuje rýchlejšie ako je celosvetový priemer.

Slovenská republika produkuje v prepočte na jedného obyvateľa viac emisií skleníkových plynov ako Francúzsko, Taliansko alebo Španielsko.

■ správne ■ chybné ■ nevedia

Označte tvrdenia, ktoré sú podľa Vášho názoru pravdivé:

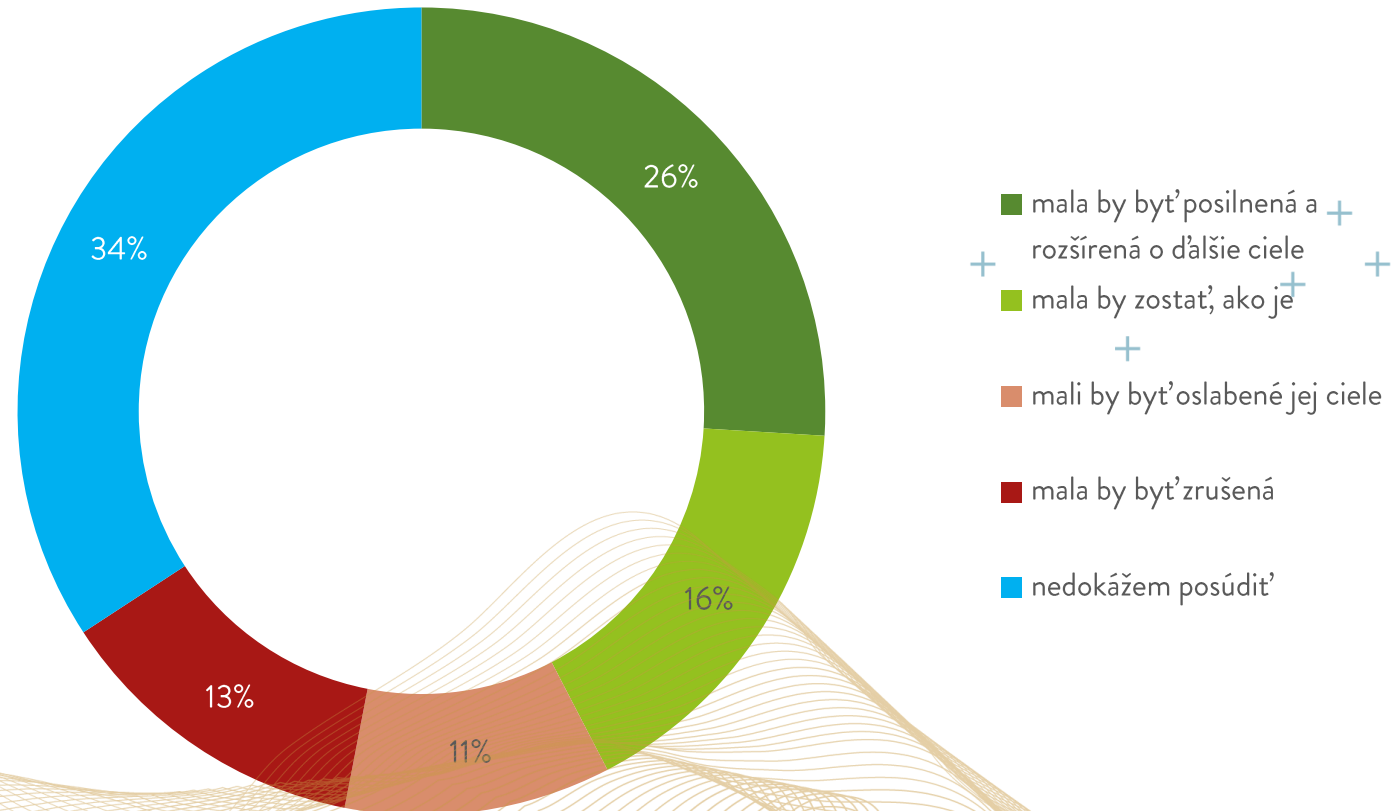
The background is a light gray gradient with various abstract patterns. In the top left, there is a sun-like icon with radiating lines. Diagonal lines and small plus signs are scattered across the upper left. A large, wavy pattern of thin white lines flows from the top right towards the center. A brown semi-circle is positioned in the upper right. A green triangle is on the left side. In the bottom right, there is a grid of small white dots and a brown square with a white diamond inside. A blue horizontal bar is located in the lower left.

Transformácia a Green Deal

Green Deal? Viac podpory ako odmietania, časť obyvateľov váha

Čo si Slováci a Slovenky myslia o budúcnosti Európskej zelenej dohody?

Pohľad verejnosti na to, čo by sa malo ďalej stať s Green Dealom, sa značne rozchádza. Približne 42 % obyvateľov je k dohode pozitívne naklonených, posilnenie a rozšírenie o ďalšie ciele si praje 26 %, zachovanie súčasného stavu 16 %. Skôr negatívne sa k budúcnosti Green Dealu stavia štvrtina verejnosti, 11 % preferuje jeho oslabenie a 13 % zrušenie. Zvyšná tretina nedokáže budúcnosť tejto dohody posúdiť.

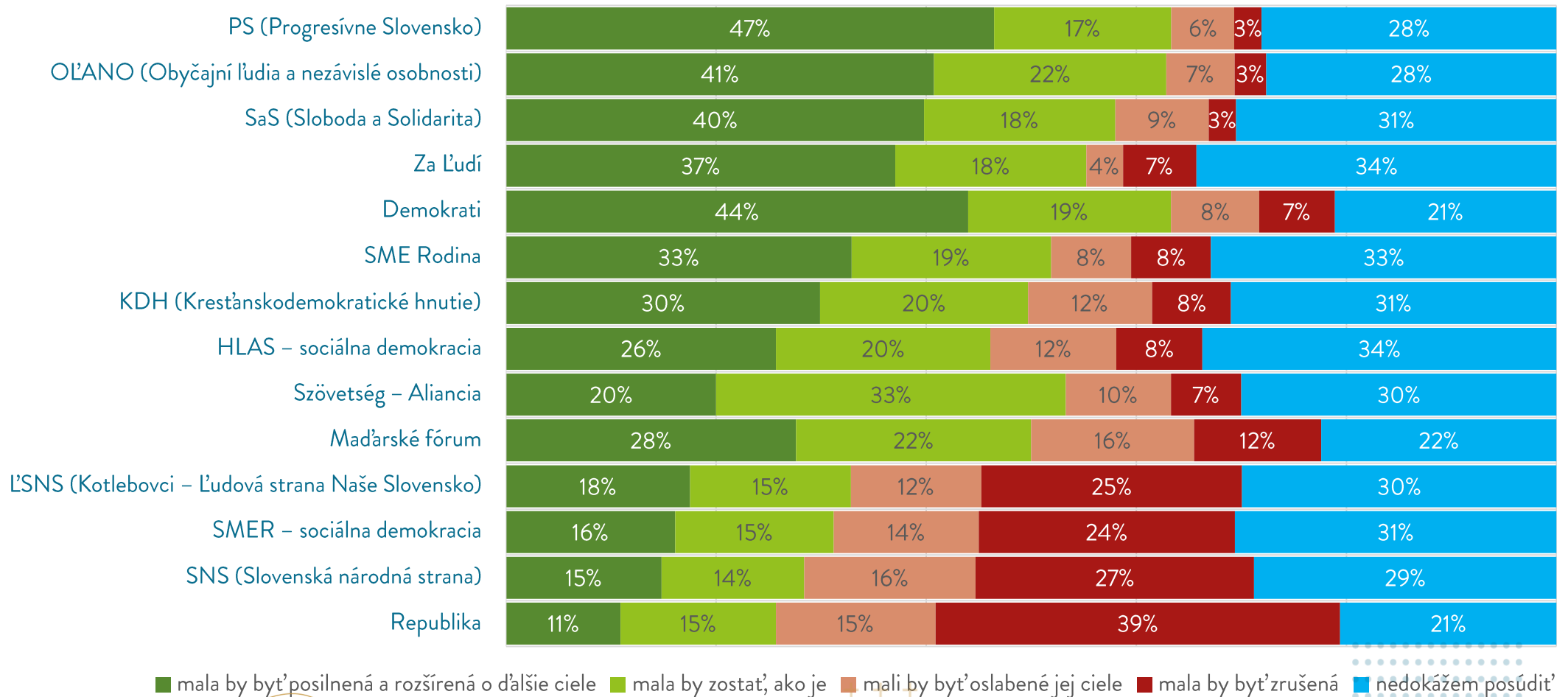

Čo si myslíte o budúcnosti Európskej zelenej dohody/Green Deal?

Názory na Green Deal sa výrazne líšia medzi voličmi politických strán

Ako sa potenciálni voliči politických strán stavajú k otázke budúcnosti Európskej zelenej dohody?

Rozdiely v postojoch ku Green Dealu sú naprieč potenciálnymi voličmi jednotlivých strán obrovské. Medzi sympatizantmi Progresívneho Slovenska a strán bývalej koalície jasne prevažujú zástancovia Európskej zelenej dohody. Naopak medzi voličstvom nacionálne orientovaných strán sú častejšie reprezentovaní odporcovia Green Dealu, avšak nájdeme tu aj pomerne dost' priaznivcov tejto dohody.

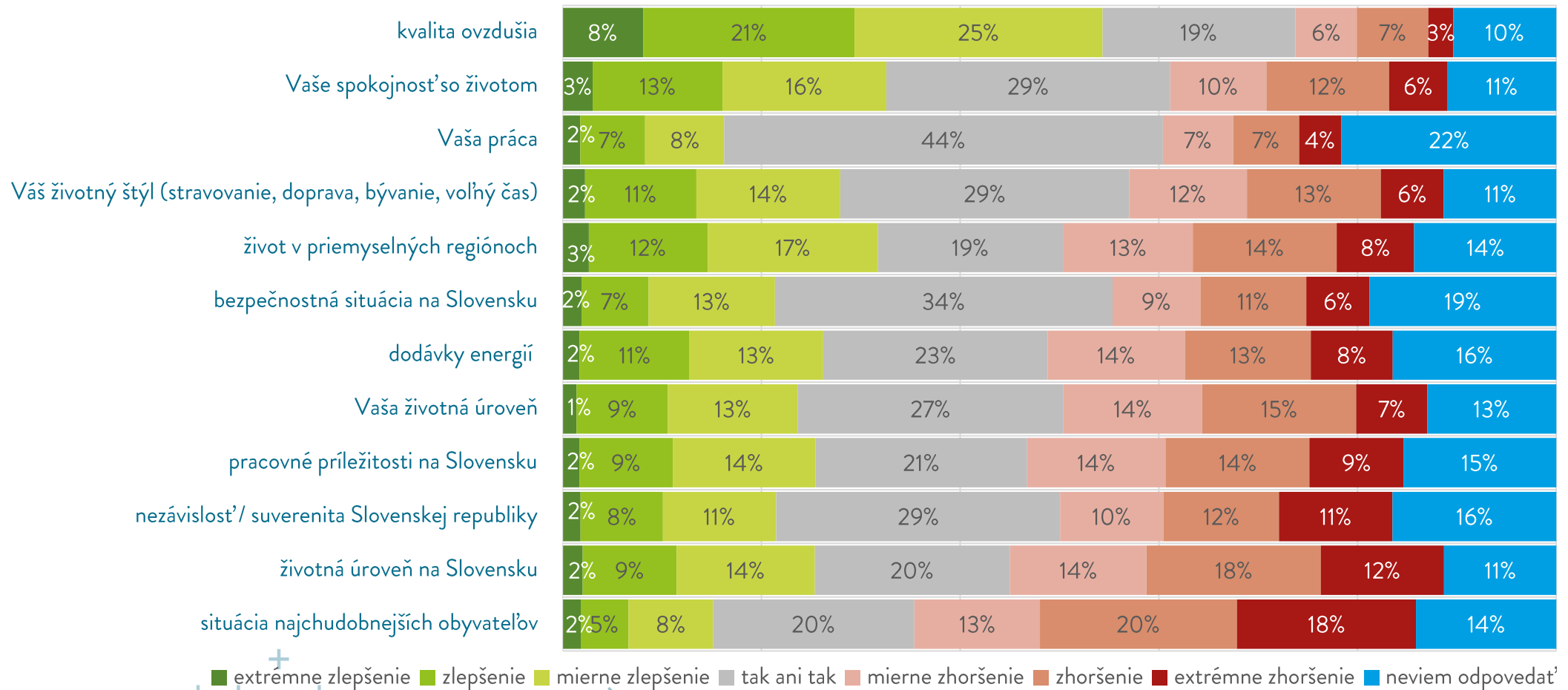
Odporovede na otázku „Čo si myslíte o budúcnosti Európskej zelenej dohody/Green Deal?“ podľa potenciálneho voličstva jednotlivých strán

Vplyv Green Dealu: zlepšenie kvality ovzdušia, zhoršenie pre chudobných

Aké budú podľa názorov obyvateľov Slovenska dopady Európskej zelenej dohody na vybrané oblasti?

Podľa väčšiny Slovákov a Sloveniek prinesie Green Deal zlepšenie kvality ovzdušia (54 %). Pozitívne očakávania jeho vplyvu prevažujú nad negatívnymi v prípade spokojnosti so životom. U ostatných oblastí potom prevládajú pesimistické odhady. Napríklad podľa polovice verejnosti Green Deal zhorší situáciu najchudobnejších obyvateľov.

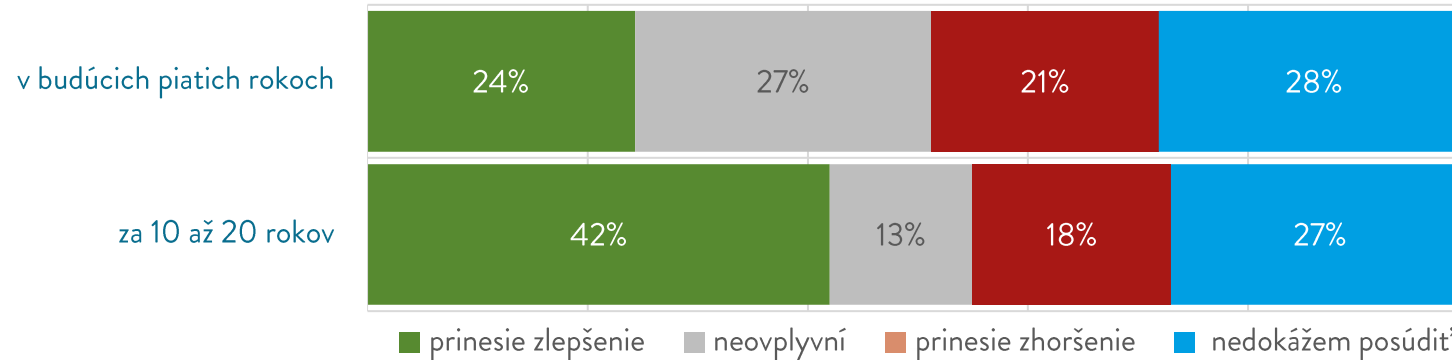

Slovenská republika sa spoločne s ostatnými krajinami Európskej únie rozhodla zásadne zmeniť našu ekonomiku, aby zmiernila zmenu klímy a modernizovala naše hospodárstvo. Tomuto plánu sa hovorí Európska zelená dohoda / Green Deal. Aký bude mať podľa Vášho názoru tento plán vplyv na jednotlivé oblasti Vášho života a slovenskej spoločnosti?

Vplyv Green Dealu na život za 10-20 rokov? Optimistov je viac ako pesimistov

Ako podľa obyvateľov ovplyvní Green Deal život na Slovensku v nasledujúcich 5 rokoch a v horizonte 10 až 20 rokov?

Slováci a Slovenky sa nezhodnú na tom či Green Deal v nasledujúcich piatich rokoch zlepší alebo zhorší život na Slovensku. Zlepšenie očakáva 24 %, kým 21 % zhoršenie a podľa ďalších 27 % nebude mať vplyv. **V horizonte 10-20 rokov potom viac prevládajú optimistické očakávania nad pesimistickými.** Zlepšenie predpokladá 42 %, zhoršenie 18 % a žiadny vplyv Green Dealu neočakáva 13 % obyvateľov.

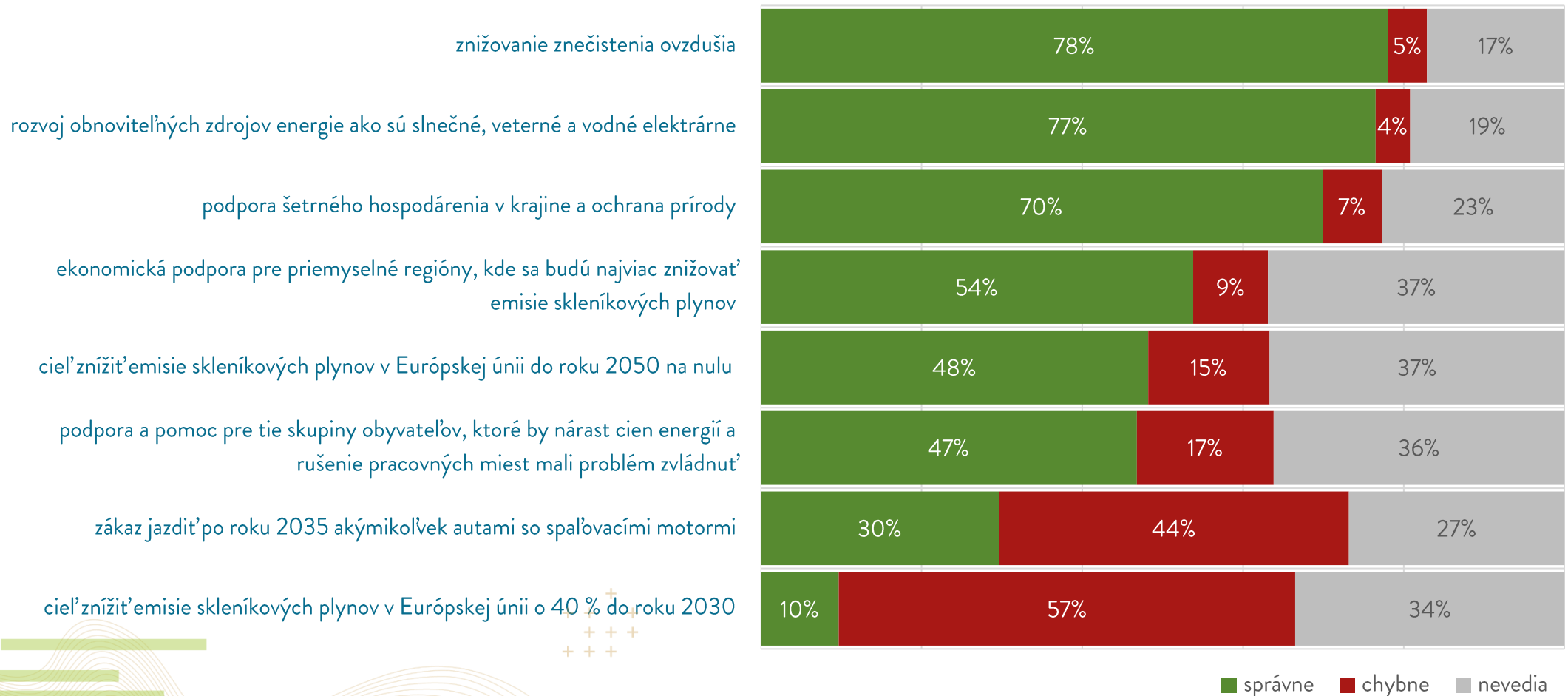

Myslíte si, že Európska zelená dohoda, čiže Green Deal nejakto zlepší alebo zhorší život na Slovensku.....?

Slovácia a Slovenky majú o Green Dealu a Fit for 55 iba základnú predstavu

Čo podľa Slovákov a Sloveniek patrí a čo nepatrí medzi opatrenia Európskej zelenej dohody a Fit for 55?

Základné zameranie Green Dealu a balíčku Fit for 55 dokázala väčšina verejnosti identifikovať správne. Platí to pre znižovanie znečistenia ovzdušia, rozvoj obnoviteľných zdrojov či podporu šetrného hospodárenia v krajine. Ďalšie opatrenia už veľká časť obyvateľov nevie posúdiť. Dohodnuté ciele znižovania emisií skleníkových pozná iba menšia časť slovenskej verejnosti.

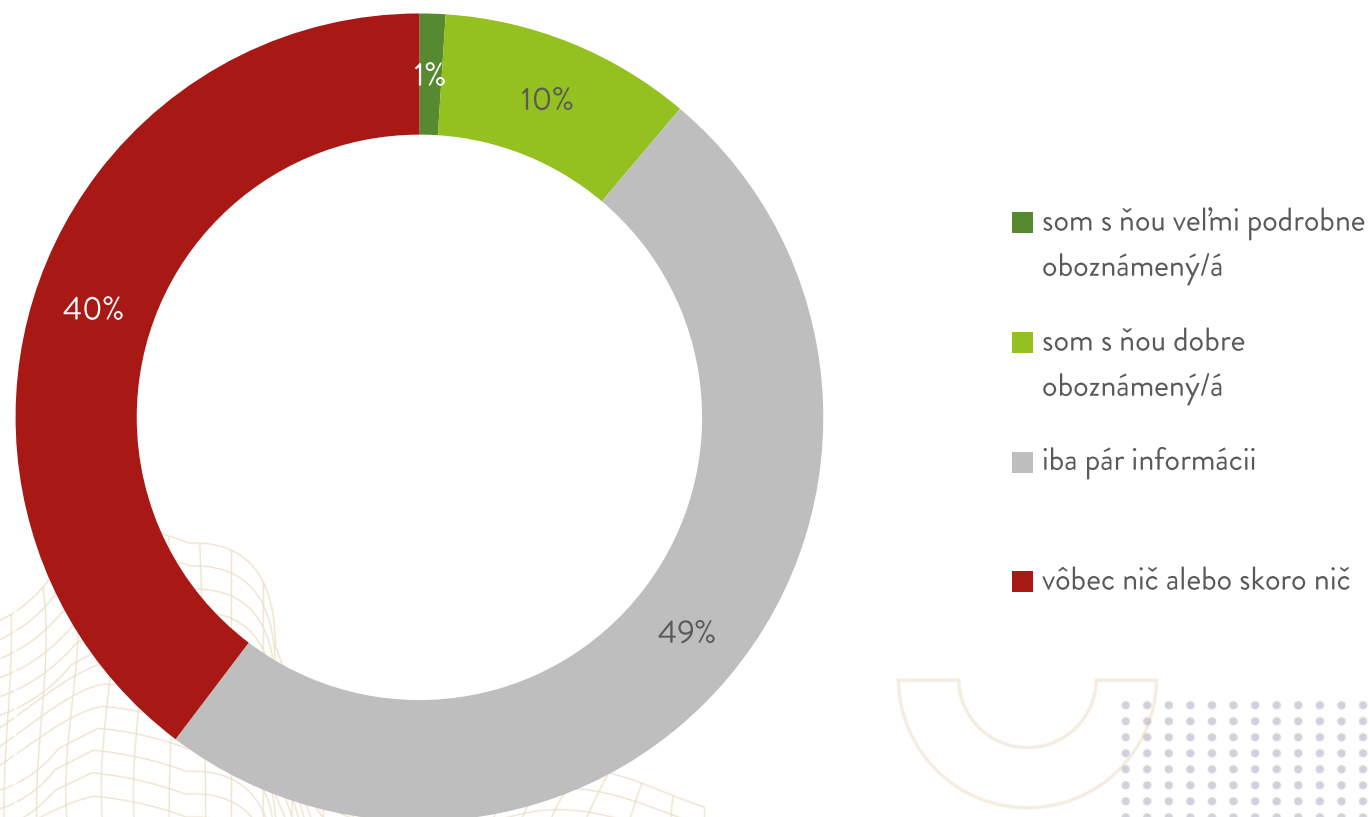

Čo podľa Vás patrí alebo nepatrí do opatrení spojených s tzv. Európskou zelenou dohodou (Green Deal) a Fit for 55?

O Európskej zelenej dohode vedia Slováci a Slovenky veľmi málo

Kolko slovenská verejnosť o Európskej zelenej dohode / Green Deal?

Podľa subjektívneho zhodnotenia vlastnej informovanosti toho obyvateľa Slovenska o Európskej zelenej dohode veľa nevedia. Až 40 % uvádza, že nevie nič alebo skoro nič a ďalších 49 % vie iba pár informácií. Za dobre oboznámených sa považuje 10 % a za veľmi dobre oboznámeného len každý stý Slovák či Slovenka.

Kolko toho viete o Európskej zelenej dohode / Green Deal?

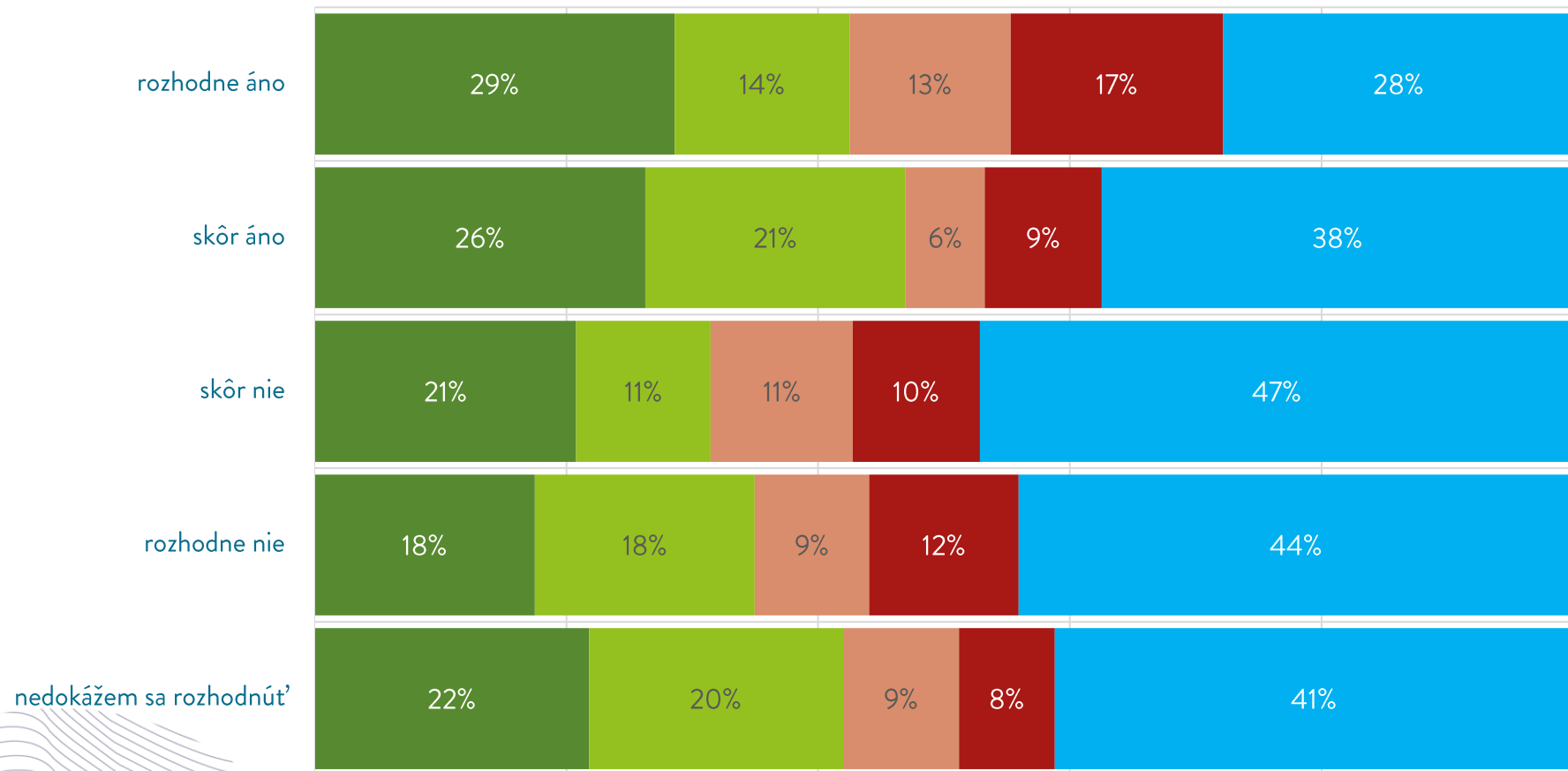
The background is a light gray field filled with various abstract patterns. In the top left, there is a sun-like icon with radiating lines. Diagonal lines and small plus signs are scattered across the upper left. The top right features a large, stylized 'C' shape and a circular graphic. The right side is dominated by a series of concentric, wavy lines. The bottom left has a green triangle and blue horizontal bars. The bottom right contains a grid of white dots and a pink diamond shape. The text is centered in the middle of the page.

Proklimatické a transformační opatření

Podpora pre Green Deal je o trochu väčšia u tých, čo sa chystajú k voľbám

Ako sa k otázke budúcnosti Európskej zelenej dohody stavajú obyvatelia v závislosti od ich ochoty ísť k voľbám?

Väzba medzi deklarovanou ochotou ísť k voľbám a názorom na budúcnosť Green Dealu nie je na prvý pohľad jasná. Najviac pozitívne sa k tejto dohode stavali občania (47%), ktorí k otázke na volebnú účasť uviedli odpoveď „skôr áno“. Medzi tými, ktorí sa „rozhodne“ chystajú k voľbám nájdeme pomerne veľa podporovateľov (43%) ale najpočetnejšie sú medzi nimi zastúpení aj odporcovia (30%).

■ mala by byť posilnená a rozšírená o ďalšie ciele ■ mala by zostať, ako je ■ mali by byť oslabené jej ciele ■ mala by byť zrušená ■ nedokážem posúdiť

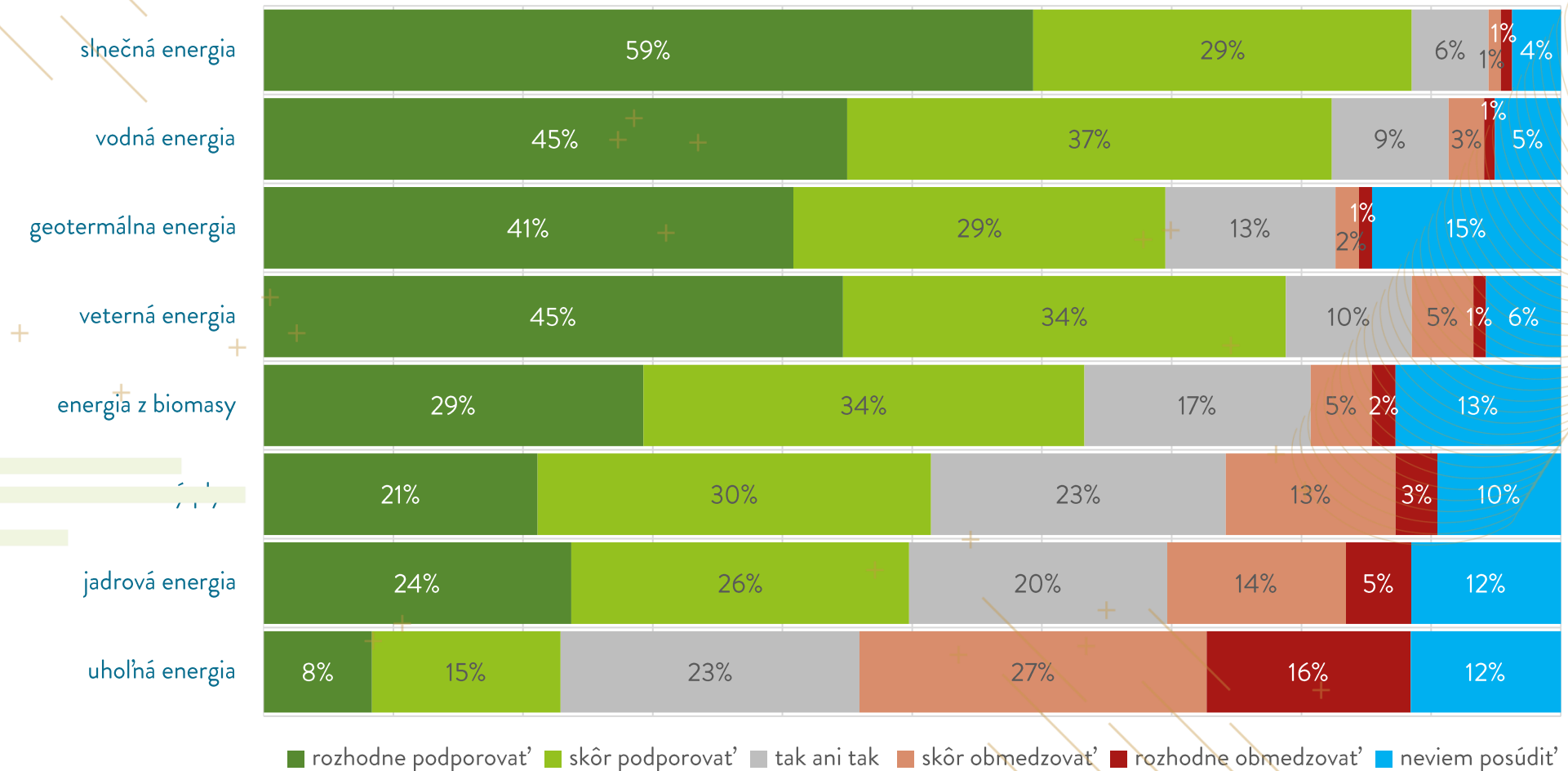
Čo si myslíte o budúcnosti Európskej zelenej dohody/Green Deal? Odpovede na otázku podľa deklarovanej účasti vo voľbách do Národnej rady.

Slovenská verejnosť preferuje hlavne rozvoj obnoviteľných zdrojov

Ktoré zdroje energie by sa mali na Slovensku v ďalších rokoch podporovať a ktoré naopak obmedzovať?

Najviac Slovákov a Sloveniek si praje, aby sa do budúcnosti podporovali hlavne obnoviteľné zdroje energie a tepla. Slnecnú energetiku podporuje 89 %, vodnú 82 %, veternú 79 % a geotermálnu 70 %. Len v prípade uhoľnej energie prevažuje časť, ktorá si praje jej obmedzovanie. Vidíme tu energetickú úzkosť: v porovnaní s výskumom v roku 2022 je zjavný nárast podpory pre všetky zdroje energie.

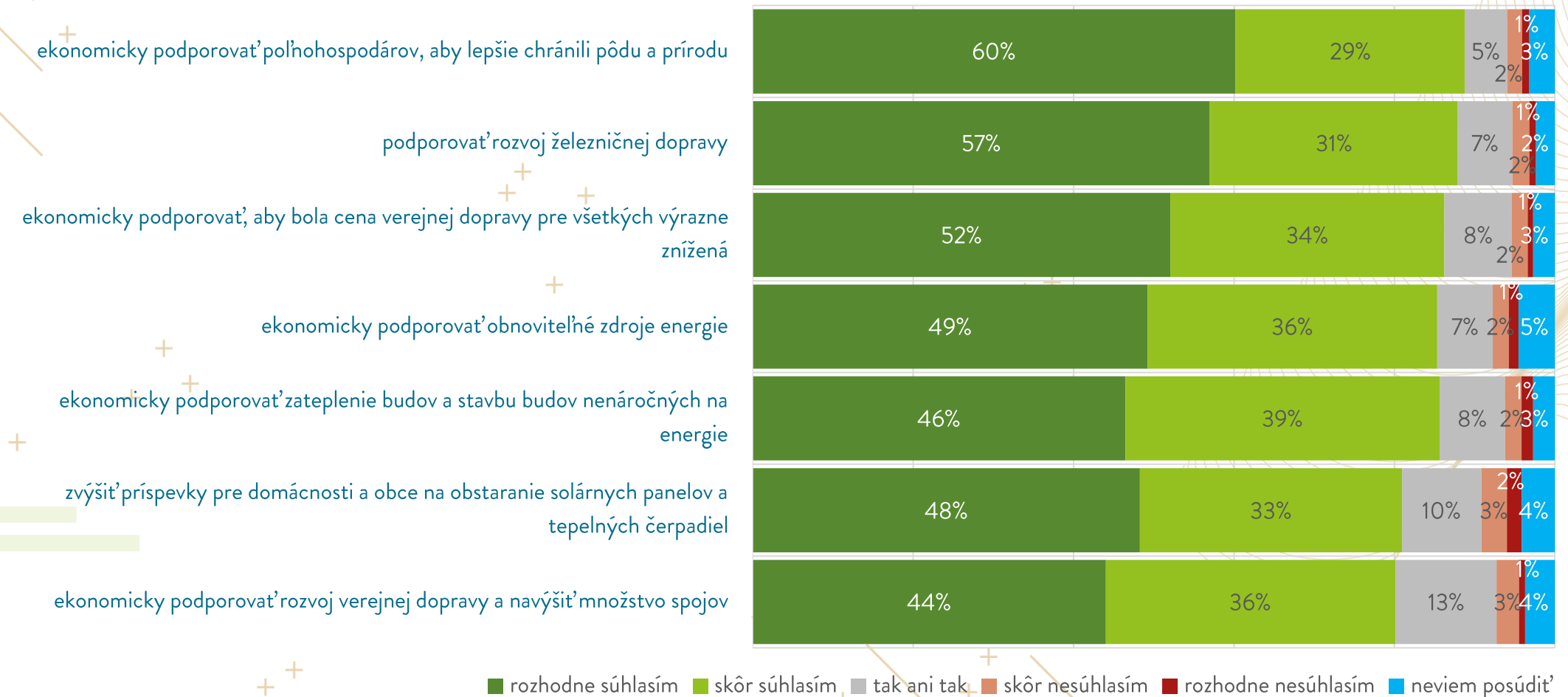

Mali by sa podľa Vás v nasledujúcich rokoch na Slovensku podporovať alebo obmedzovať uvedené zdroje elektrickej energie a tepla?

Podporované opatrenia: zelené investície a proklimatické dotácie #1

Ktoré politiky v oblasti ochrany klímy a transformácie sú pre Slovákov a Slovenky prijateľné a ktoré nie?

Zisťovali sme podporu pre široké spektrum opatrení – ľavicových aj pravicových, mainstreamových aj radikálnych. **Ukázalo sa, že slovenská verejnosť súhlasí s ekonomickou podporou v rozličných oblastiach.** Výrazná väčšina napríklad chce ekonomickú podporu pre poľnohospodárov kvôli lepšej ochrane pôdy a prírody (89 %), celkovú podporu rozvoja železničnej dopravy (88 %), verejnú dopravu (86 %).

Do akej miery súhlasíte alebo nesúhlasíte s nasledujúcimi krokmi, ktoré by mohlo urobiť Slovensko?

Podporované opatrenia: zelené investície a proklimatické dotácie #2

Ktoré politiky v oblasti ochrany klímy a transformácie sú pre Slovákov a Slovenky prijateľné a ktoré nie?

Aj so zavedením ďalších opatrení, s výnimkou ekonomickej podpory jadrových zdrojov energie, súhlasí väčšina slovenskej verejnosti.

Najväčšia zhoda je na podpore obcí pri znižovaní emisií (76 %), podpore rozvoja komunitnej energetiky (74 %), vracaní peňažných výnosov so zdanenia emisií obyvateľom (71 %) či nastavením ekonomických pravidiel, aby zvýhodňovali ochranu klímy (66 %).

podporovať rozvoj komunitnej energetiky, ktorá umožní susedom, obciam a firmám vyrábať a zdieľať energiu a teplo s ostatnými

peňažné výnosy zo zdanenia emisií skleníkových plynov vracať obyvateľom

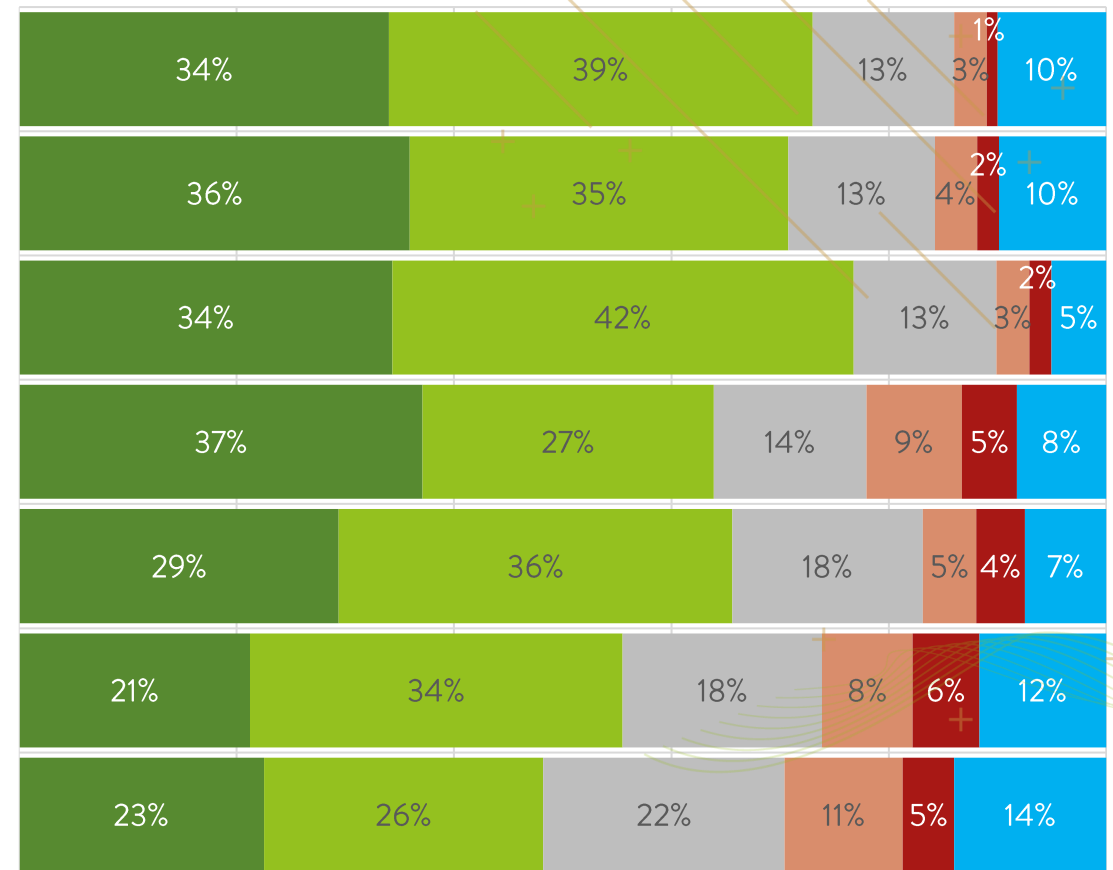
podporovať obce, aby znižovali svoje emisie prispievajúce ku zmene klímy

zaviesť štvordňový pracovný týždeň

nastaviť ekonomické pravidlá tak, aby zvýhodňovali tých, ktorí chránia klímu.

prijat' klimatický zákon, ktorý stanoví ako by malo prebiehať znižovanie emisií skleníkových plynov na Slovensku v nasledujúcich rokoch

ekonomicky podporovať jadrové zdroje energie

rozhodne súhlasím skôr súhlasím tak ani tak skôr nesúhlasím rozhodne nesúhlasím neviem posúdiť

Do akej miery súhlasíte alebo nesúhlasíte s nasledujúcimi krokmi, ktoré by mohlo urobiť Slovensko?

Podporované opatrenia: zelené investície a proklimatické dotácie #3

Ktoré politiky v oblasti ochrany klímy a transformácie sú pre Slovákov a Slovenky prijateľné a ktoré nie?

Väčšina Slovákov a Sloveniek súhlasí s finančnými príspevkami na nákup elektromobilov (55 %). Pri ďalších opatreniach už nevidíme nadpolovičný súhlas slovenskej verejnosti. Súhlas nad nesúhlasom výrazne prevažuje v prípade podpory výstavby nabíjajúcich staníc pre autá a zavedenia uhlíkovej dane. S ukončením výroby automobilov so spaľovacími motormi v roku 2035 väčšina obyvateľov nesúhlasí (53 %).

ekonomicky prispievať domácnostiam a firmám na nákup elektromobilov/elektroaut

ekonomicky podporovať výstavbu nabíjajúcich staníc pre elektromobily/elektroautá

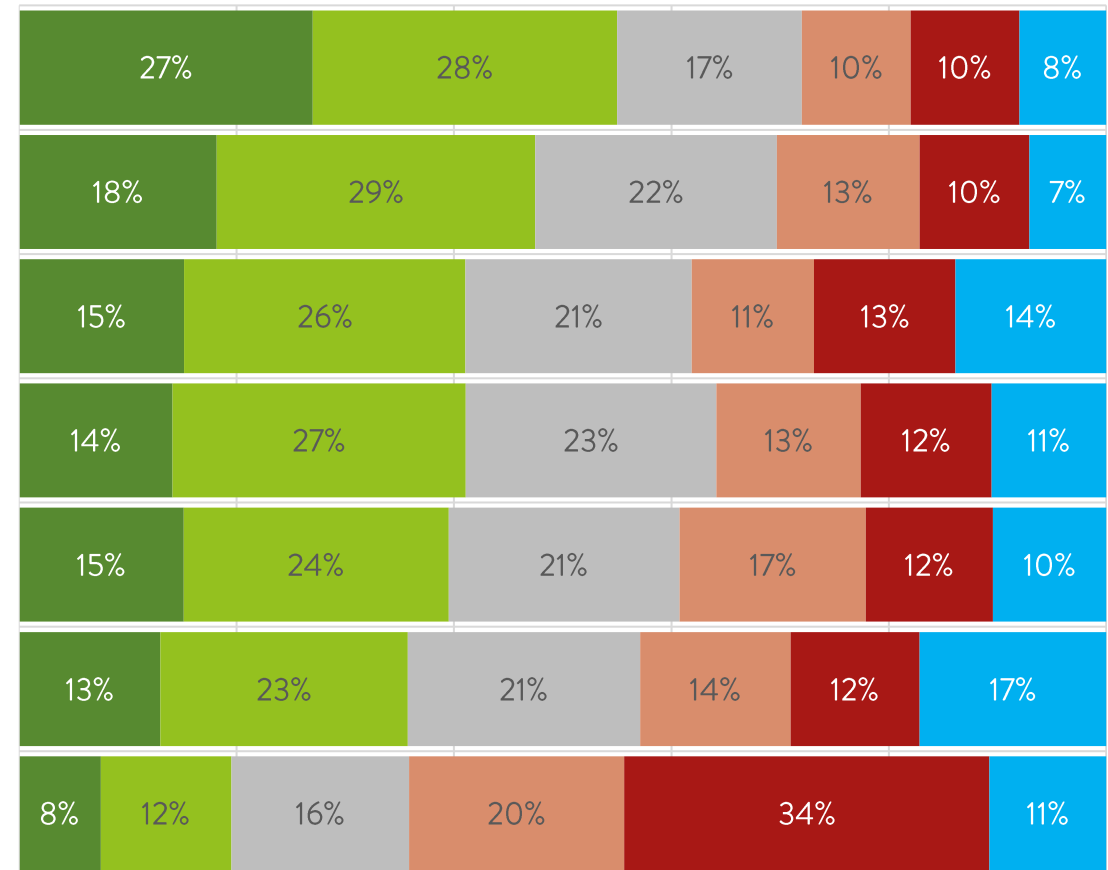
zaviest' uhlíkovú daň, ktorá by znevýhodnila výrobky a služby prispievajúce k zmene klímy a znížila zdanenie ľudskej práce

premietnuť náklady spojené so zmenou klímy do ceny výrobkov a služieb, ktoré k zmene klímy prispievajú

zvýšiť cenu výrobkov dovážaných zo zahraničia, ktoré prispievajú k zmene klímy

vyvlastniť tie továrne a elektrárne, ktoré najviac prispievajú k zmene klímy, následne tieto prevádzky zrušiť alebo ekologizovať

ukončiť výrobu automobilov so spaľovacími motormi v roku 2035

rozhodne súhlasím skôr súhlasím tak ani tak skôr nesúhlasím rozhodne nesúhlasím neviem posúdiť

Do akej miery súhlasíte alebo nesúhlasíte s nasledujúcimi krokmi, ktoré by mohlo urobiť Slovensko?

The background is a light gray gradient with various abstract patterns. In the top left, there is a sun icon with radiating lines. Diagonal lines and small plus signs are scattered across the upper half. On the right, there are wavy white lines and a large brown semi-circle. In the bottom right, there is a grid of small white dots and a pink diamond shape. The title 'Naratívy ochrany klímy' is centered in a bold, dark blue font.

Naratívy ochrany klímy

Názory verejnosti: ochrana klímy a modernizácia, obavy a pedôvera #1

Ako Slováci a Slovenky hodnotia jednotlivé výroky týkajúce sa klimatickej zmeny, ochrany klímy alebo transformácie?

Opäť sme testovali najrôznejšie výroky všetkých možných táborov diskusie o ochrane klímy. **Tvrdenia uvedené na tejto stránke podporuje väčšina slovenskej verejnosti.** Slovensko by podľa jeho obyvateľov malo prijať opatrenia návratu života do krajiny. Taktiež máme usilovať zachrániť budúce generácie pred zmenou klímy a počúvať názory klimatológov.

Slovensko by malo vykonať opatrenia, aby sa do našej krajiny vrátilo viac života, napr. vtákov a hmyzu.

Tvárou v tvár hrozbe zmeny klímy, musíme zachrániť budúce generácie.

Mali by sme už konečne počúvať skutočných odborníkov – klimatológov, ktorí pred zmenou klímy varujú.

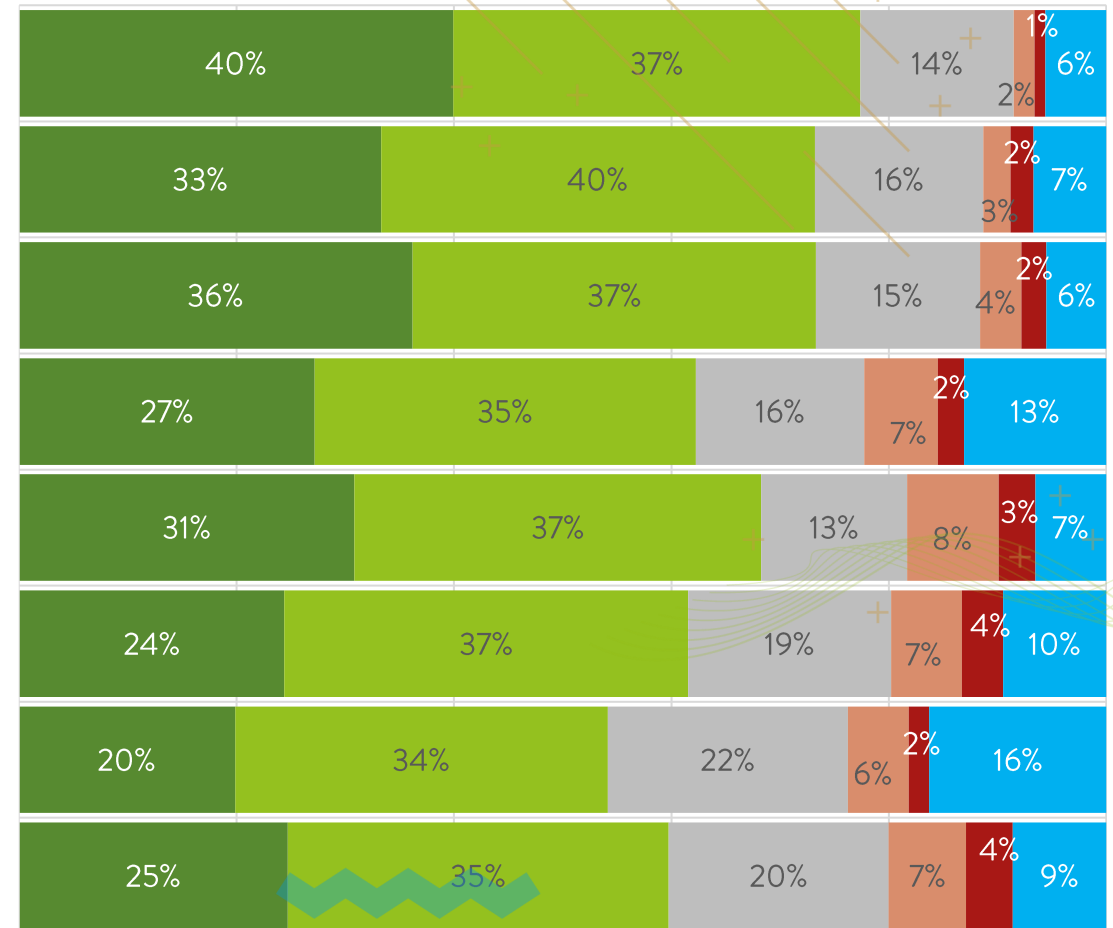
Ochrana klímy prinesie bežným ľuďom na Slovensku iba ďalšie zdražovanie.

Keby sa ľudia uskromnili a menej nakupovali, mali by menej stresu a viac spokojný život.

Žijeme v dobe klimatickej krízy.

Prijatie potrebných opatrení v ochrane klímy zlyháva na neschopnosti nášho štátu.

Klimatická zmena je príležitosť spraviť náš život lepší.

■ rozhodne súhlasím ■ skôr súhlasím ■ tak ani tak ■ skôr nesúhlasím ■ rozhodne nesúhlasím ■ neviem posúdiť

Súhlasíte či nesúhlasíte s nasledujúcimi výroky?

Názory verejnosti: ochrana klímy a modernizácia, obavy a nedôvera #2

Ako Slováci a Slovenky hodnotia jednotlivé výroky týkajúce sa klimatickej zmeny, ochrany klímy alebo transformácie?

Väčšina obyvateľov (55 %) si myslí, že Slovensko by malo znižovať emisie bez ohľadu na postup iných krajín. U časti výrokov už jasnejšie prevláda nesúhlas verejnosti. Len štvrtina má za to, že v čase vojny na Ukrajine by bolo zbytočné sa zaoberať ochranou klímy. Väčšina Slovákov a Sloveniek (52 %) sa vymedzuje voči tvrdeniu, že klimatická zmena sa ich nedotkne, takže ju neriešia.

Slovensko malo znižovať svoje emisie skleníkových plynov bez ohľadu na to, či ich budú znižovať aj ostatné krajiny.

Jazdiť autom so spaľovacím motorom je moje ľudské právo a nenechám sa nikým obmedzovať.

Keď sledujem, aké zmeny sa pripravujú v ekonomike a priemysle kvôli ochrane klímy, mám zlosť.

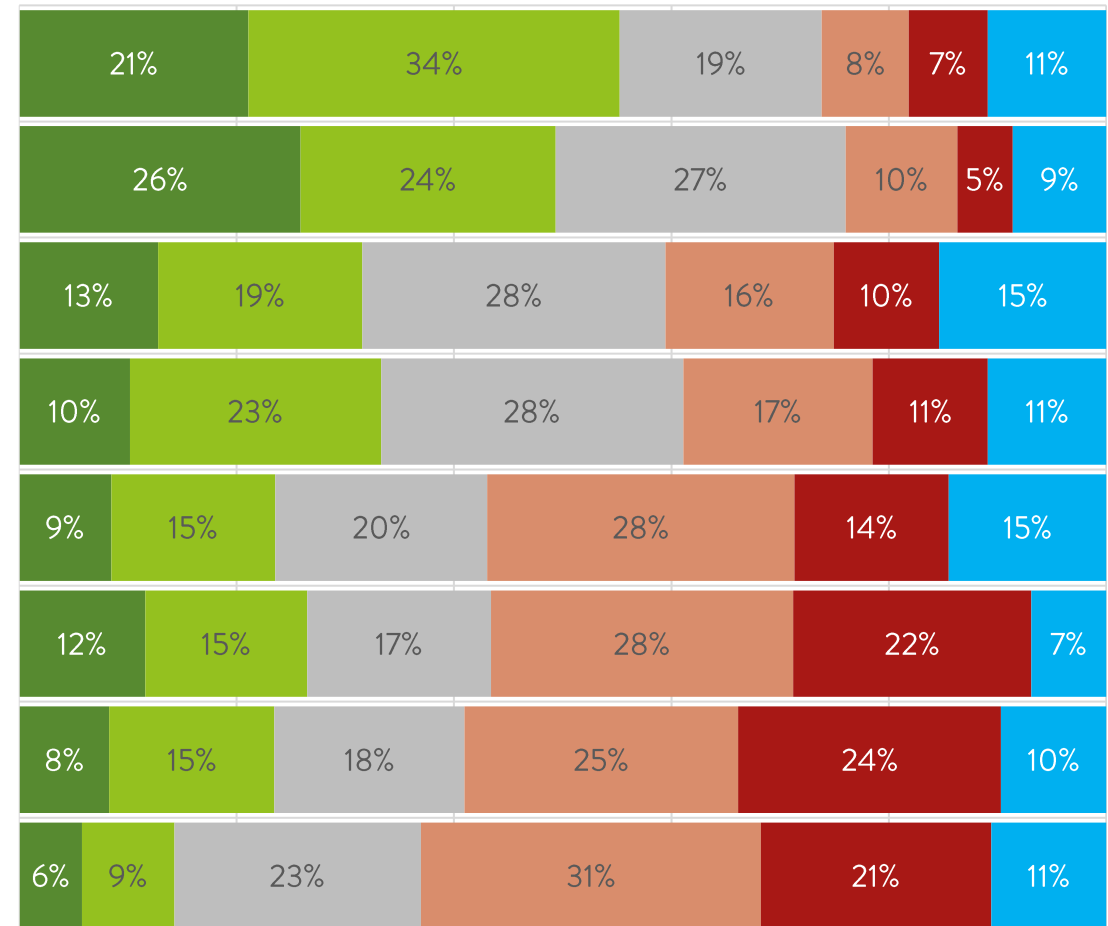
Keď si predstavím ako zmena klímy zmení náš svet, pociťujem silnú úzkosť.

Je zbytočné kvôli ochrane klímy meniť našu ekonomiku a priemysel.

V čase, keď prebieha vojna na Ukrajine, je zbytočné zaoberať sa ochranou klímy.

Ochrana klímy je len móda, ktorá zase čoskoro prejde.

Klimatická zmena sa ma nedotkne, takže ju neriešim.

rozhodne súhlasím skôr súhlasím tak ani tak skôr nesúhlasím rozhodne nesúhlasím neviem posúdiť

Súhlasíte či nesúhlasíte s nasledujúcimi výroky?

Kontakty

Mgr. Tomáš Chabada, Ph.D.
tomas.chabada@institut2050.sk

PhDr. Jan Krajhanzl, Ph.D.
jan.krajhanzl@institut2050.sk